

Selvityshenkilö työllistämistä ja työllistymistä edistävien toimenpiteiden kehittämiseksi vuonna 2016

494/05.20.00/2015

KH 09.12.2015 § 253

Lisätiedot:

sosiaalipalvelupäällikkö Jaana Myhrberg, puh. 09 5056 257

henkilöstöpäällikkö Päivi Hytönen, puh. 09 5056 754

hallintopäällikkö Pilvi Kalliomaa, puh. 09 5056 236

etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti esittää kokouksessaan 17.11.2015 (§ 89) selvityshenkilön tehtävän perustamista pitkäaikaistyöttömien työllistämiseksi ja työllistymistoimenpiteiden kehittämiseksi vuonna 2016.

Syyskuussa 2014 tehdyssä valtuustoaloitteessa ehdotettiin, että Kauniais-ten kaupunki hyvinvointitavoitteiden mukaisesti suunnittelee pitkäaikaistyöttömien tilanteiden kartoitusta ja selvittää heidän työllistämismahdollisuuksi-aan. Vastauksessa valtuustoaloitteeseen kuvattiin kunnan vastuita pitkäai-kaistyöttömyyden hoidossa. (KV 16.3.2015 § 21). Vastauksessa todettiin myös, että kaupungin tavoitteena on säilyttää työmarkkinatuen kuntaosuus mahdollisimman alhaisella tasolla. Keinona tehostaa työllistymistä edistä-vien toimenpiteiden kehittämistä ja pitkäaikaistyöttömien asiakkaiden työl-listämistä osin myös kunnan omana toimintana kaikkien toimialojen vas-tuunottoa lisäämällä. Lainsäädäntöuudistusten myötä kuntien vastuu työllis-syyden hoidosta on kasvanut.

Laki ja asetus työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta tuli-vat voimaan 1.1.2015. Lain myötä työvoiman palvelukeskukset muuttuivat lakisääteisiksi monialaista yhteispalvelua tarjoaviksi palvelupisteiksi. Työl-listymistä edistävä monialainen yhteispalvelu (TYP) on yhteistoimintamalli, jossa TE-toimisto, kunta ja Kela yhdessä arvioivat työttömien palvelutar-peet, suunnittelevat heille työllistymisen kannalta tarkoituksenmukaiset pal-velukokonaisuudet sekä vastaavat työllistymisprosessiin etenemisestä ja seurannasta. Monialaisen yhteispalvelun tarve arvioidaan, kun työtön on saanut työmarkkinatukea työttömyyden perusteella vähintään 300 päivää tai hän on ollut yhdenjaksoisesti työttömänä vähintään 6 kuukautta (alle 25-vuotiaat) tai vähintään 12 kuukautta (25 vuotta täyttäneet). Monialai-seen yhteispalveluun ohjataan ne työttömät, joiden työllistymisen edistämi-nen edellyttää kunnan, TE-toimiston ja Kelan palvelujen yhteensovittamis-ta.

Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta on vuoden 2014 alusta sisältä-nyt velvoitteen (työllistämiselvoite), jonka mukaan kotikunnan tulee järjes-tää työttömälle työnhakijalle (yli 57-vuotiaalle) työntekomahdollisuus kuu-den kuukauden ajaksi silloin, kun hän ei ole työllistynyt avoimille työmarkki-noille, eikä hänelle ole voitu tarjota TE- toimiston puolesta soveltuvaa työt-tömyysturvalaissa tarkoitettua työllistämistä edistävää palvelua, kuntoutus-tai palkkatuettua työtä muun kuin kunnan palveluksessa.

Kuntien rahoitusvastuuta on lisäksi kasvatettu työllistymispalveluista vuon-

na 2005 voimaan tulleella työllistämistukijärjestelmän uudistuksella. Uudistuksessa työmarkkinatuen rahoitusvastuuta siirrettiin valtiolta kunnille, jolloin kunnat ovat osallistuneet vuoden 2006 alusta alkaen työmarkkinatuen rahoitukseen.

Työttömyysturvalain (1290/2002) 1.1.2015 voimaan astuneen muutoksen myötä kunnat rahoittavat puolet siitä työmarkkinatuesta (ja siihen liittyvästä lapsikorotuksesta), jota myönnetään työttömyyden perusteella yli 300 päivää tukea saaneille. Yli 1000 työttömyyspäivän jälkeen kunta maksaa työmarkkinatuesta 70 %.

Syyskuussa 2015 Kauniainen maksoi Kelalle 51 pitkäaikaistyöttömän työmarkkinatuen kustannuksia 23 062 euroa. Laskennallinen arvio syyskuusta 2015 syyskuuhun 2016 51 pitkäaikaistyöttömän työmarkkinatuen kuntaosuuden suuruudesta Kauniaisille on 283 440 euroa. Lakimuutoksen myötä kunnan rahoitusvastuu työmarkkinatuesta on merkittävästi kasvanut.

Kunnan osarahoittaman työmarkkinatuen määrä, Kauniainen

Aika	Maksetut etuudet, euroa	Korvatut päivät	Kunnan osuus, euroa
2014	239 717	6 826	119 859
2013	159 764	4 589	79 882
2012	110 242	3 469	55 121
2011	84 209	3 091	42 105
2010	92 528	3 448	46 264
2009	104 445	3 849	52 223
2008	86 638	3 334	43 319
2007	96 200	4 050	48 100
2006	133 054	5 945	66 527

Jos työmarkkinatukea saava henkilö osallistuu työllistymistä edistävään palveluun 300 päivän jälkeisenä aikana, kunnalta ei peritä työmarkkinatuen rahoitusosuutta. Työllistymistä edistävästä palveluista erityisesti työkokeilu ja kuntouttava työtoiminta ovat toimenpiteitä, joilla voidaan edistää työttömän paluuta työelämään. Kaupunki ja TE-toimisto ovat vuosiksi 2014–2015 solmineet sopimuksen työttömyyden pitkittymisen ja työmarkkinoilta syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Sopimuksessa yhtenä keinona on palkkatuella työllistäminen, mikä on ollut osa kaupungin vakiintunutta toimintaa. Tähän asti henkilöstöhallinto on maksanut palkkatuella työllistetyin palkkakustannukset. Kaupungilla on myös ollut käytössä oma lisätuki, jolla työnantajia kannustetaan palkkaamaan kauniaislaisia palkkatuella. Siinä missä palkkatuki on valtion taloudellista tukea työnantajan palkkauskustannuksiin, ovat sopimuksessa toisina keinoina mainitut työkokeilu ja kuntouttava työtoiminta työllistymistä edistäviä palveluja. Molemmissa osallistuva saa useimmiten työttömyysetuutta ja kulukorvausta.

Nyt esitetään määräaikaisen selvityshenkilön tehtävän perustamista kaupungin työllistämisen- ja työllistymistä edistävien toimenpiteiden edistämiseksi ja kokonaisuuden koordinoimiseksi.

Kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä vastaa kunta. Kunta voi järjes-

tää kuntouttavan työtoiminnan itse, esimerkiksi kunnan eri yksiköissä. Kunta voi myös tehdä kirjallisen sopimuksen kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä toisen kunnan tai kuntayhtymän taikka rekisteröidyn yhdistyksen, rekisteröidyn säätiön, valtion viraston tai rekisteröidyn uskonnollisen yhdyskunnan kanssa. Kuntouttavaa työtoimintaa tulee järjestää vähintään neljä tuntia viikossa (4h/vk) ja enintään neljä tuntia neljänä päivänä viikossa (4h/pv/4 pv). Kuntouttavaan työtoimintaan ja työkokeiluun osallistuvan osalta kunnalta ei peritä työmarkkinatuen rahoitusosuutta. Työttömälle työvoimahallinto maksaa työssäolosta 9 euroa/työssäolopäivä eikä kunnalle aiheudu kustannuksia.

Espoon työvoiman palvelukeskuksessa (ETYP) palvelevat ne kauniaislaiset työttömät asiakkaat, jotka eivät ole pelkästään koulutus- ja työllistämistoimin autettavissa työmarkkinoille ja joiden kohdalla on tavoitteena kaupungin (sosiaali- ja terveystyöpalvelut), TE-toimiston ja Kelan kanssa yhteisvoimin etsiä heille ratkaisuja. Näitä asiakkaita työvoiman palvelukeskuksen ohjaa sosiaalipalveluissa työskentelevä em. uusi määräaikaisesti nimitettävä selvityshenkilö, jolla on yhteys toimeentulotuen kautta sekä aikuisiin että niihin nuorisotakuikäisiin asiakkaisiin, jotka eivät ohjaudu opiskelemaan nuorisotakuusta vastaavan sivistystoimen aloitteesta. Nuoret priorisoidaan sovituksi kunnassa myös siten, että päihde- ja mielenterveystyön palveluohjaaja ohjaa erityisen tuen tarpeessa olevia nuoria työllistäviin toimenpiteisiin kädestä pitäen. Kauniaisten nuorisotakuumalli on päivitetty syksyn 2015 aikana (nuorisolautakunta 25.11.2015 § 33) ja siinä tarkennetaan toimenpiteet koskien nuoria työttömiä. Nuorisotakuumallia tullaan käsittelemään nuorisolautakunnassa, opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnissa, sosiaali- ja terveystyölautakunnassa, kaupunginhallituksessa ja valtuustossa.

Pitkäaikaistyöttömät ovat usein myös toimeentulotuen asiakkaina. Toimeentulotuen perusosan myöntäminen siirtyy Kelalle 2017 alusta kuntien kuitenkin vastatessa niiden kustannuksista. Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen myöntäminen jää edelleen kuntien tehtäväksi. Sen palvelun sisällyttäminen osaksi jo toimivaa sosiaalityötä on suunnitteilla.

Selvityshenkilöksi esitetään 1.1.2016 alkaen kunnassa toimeentulotukityötä tekevää kaupungin omaa virkamiestä, joka suorittaa vuoden 2015 loppuun mennessä ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon, jonka opinnäytetyön aiheena on Kauniaisten pitkäaikaistyöttömyys ja sosiaalinen kuntoutus, ja hän on hyvin perehtynyt työllistämisen erityiskysymyksiin.

Selvityshenkilön tehtäviksi esitetään kuntouttavan työtoiminnan, työkokeilun ja palkkatukipaikkojen koordinoitua. Kaupungin sisäisen tehtävänjaon mukaan henkilöstöhallinto on aikaisemmin vastannut palkkatuetun työn koordinoinnista, mutta nyt tämä tehtävä esitetään siirrettäväksi selvityshenkilölle määräajaksi. Pitkäaikaistyöttömien kohdalla selvityshenkilö selvittää ja neuvottelee kaupungin toimialojen kanssa ja ulkopuolisten yhteistyötahojen kanssa sopivista tehtävistä.

Selvityshenkilön tehtävästä aiheutuvat kustannukset ovat noin 47 000 euroa vuodessa. Summa koostuu pääasiassa tehtävien uudelleenjärjestelystä sijaistyövoiman avulla. Lisäkustannukset pyritään kattamaan työmarkkinatuen kuntaosuuteen aiheutuvilla säästöillä. Jos kaupunki onnistuu työllis-

tämistä edistävien palvelujen tarjoamisessa, vähenee samalla kunnan maksama työmarkkinatuen kuntaosuus. Järjestely rahoitetaan siten talousarvion puitteissa.

Työvoimahallinnon uudistamisen yhteydessä selvitetään mahdollisuutta siirtää työvoimapalveluita resurssineen vaikeimmin työllistyvien osalta kuntien vastuulle työssäkäyntialueittain. Tämän hetken tiedon mukaan vuoden 2016 alkupuolella selviää, ryhtyykö hallitus valmistelemaan muutoksia valtion ja kuntien väliseen työnjakoon vaikeimmin työllistyvien työvoimapalvelujen osalta.

Määräaikaisen selvityshenkilön nimittäminen työllistämistoimenpiteiden kehittämiseksi vuonna 2016 mahdollistaa kaupungin toimintamahdollisuuksien selvittämisen pitkäaikaistyöttömyyden hoidossa.

KJ:

KH perustaa määräaikaisen selvityshenkilön tehtävän sosiaali- ja terveystoimeen vuodeksi 2016. KH edellyttää sosiaali- ja terveystoimelta toimenpiteitä, joilla pitkäaikaistyöttömien työllistämiskysymyksiä, eli palkkatuella työllistämistä sekä muuta työllistymistä edistävää toimintaa (kuntouttava työtoiminta ja työkokeilu) kehitetään.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.